

Beleidsplan 2022 t/m 2025

Stichting Sint Nicolai Broederschap (waarin tevens opgenomen het beleidsplan van de Jacoba van Verschuerstichting)

INLEIDING en STRATEGIE

De Sint Nicolai Broederschap werd in 1351 te Arnhem opgericht door een aantal welgestelde inwoners van de stad Arnhem met als doel: het in stand houden van een gasthuis in Arnhem en vanaf circa het jaar 1500 het bijstaan van in armoede verkerende stadgenoten. Deze hulp geschiedde veelal in natura en voor daklozen was er een gasthuis in eigen beheer. Alleen burgers binnen de stadsmuren van Arnhem kwamen voor hulp in aanmerking. De hiervoor benodigde geldmiddelen werden verkregen uit schenkingen en legaten.

Het werkgebied is geleidelijk uitgebreid tot buiten de stadsgrens van Arnhem en bestrijkt thans Arnhem en de aangrenzende gemeenten Duiven, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort en het gebied van de voormalige gemeente Huissen (thans een gedeelte van de gemeente Lingewaard).

De huidige statutaire doelstelling is:

- de bevordering van stoffelijke welstand en van maatschappelijk welzijn in Arnhem en het overige deel van het werkgebied;
- het verlenen van steun aan bewoners in het werkgebied ter voorkoming van armoede of ter bevordering van elementaire maatschappelijke ontplooiing;
- hulpbetoon in bijzondere gevallen.

De doelstelling krijgt hoofdzakelijk vorm doordat aan individuele burgers in het werkgebied (belastingvrij) hulp wordt verstrekt bij het oplossen dan wel verzachten van materiële noden, veelal in natura, door het om niet beschikbaar stellen (schenken) van (gebruiks)goederen, met name in die gevallen waarin geen of beperkte andere (voorliggende) voorzieningen (meestal van een gemeente) en wettelijke regelingen beschikbaar zijn.

Bij de beoordeling van aanvragen voor steun zullen de verzoeken worden getoetst aan de volgende normen:

- De verzochte steun moet noodzakelijk zijn en bijdragen aan het maatschappelijk welzijn van de betrokkene;
- De verzochte steun moet éénmalig van aard zijn of hulp voor een afzienbare tijd inhouden.

Bij uitzondering worden (aan de hand van het eerste criterium) bijdragen in de vorm van een geldbedrag verleend die een jaarlijks terugkerend karakter hebben, de zogenaamde preuves. De preuves worden om de paar jaar opnieuw beoordeeld, waarbij met name van belang is of de hulp nog steeds nodig is.

Voorbeelden van de eerstgenoemde hulpverlening zijn de verstrekking van witgoed, woninginrichting, (elektrische) fietsen, niet urgente mondzorg, dotaties om een schuldhulpregeling op gang te krijgen enzovoorts.

Ook instellingen en organisaties die zich richten op het bijstaan van mensen die vallen in de doelgroep van de Stichting kunnen -op aanvraag- hulp ontvangen. Hierbij valt te denken aan de Voedselbank, Stichting Leergeld, wijk- en buurtcentra, organisaties die zich richten op

hulpverlening aan mensen met een beperking of financieel zwakke ouderen, maar ook aan projecten met een preventief karakter zoals (gemeentelijke) pilots op het gebied van schuldhulpverlening, bestrijding van obesitas bij jeugdigen of het beperken van eenzaamheidsproblematiek. Organisaties en instellingen worden financieel gesteund op projectbasis of ad hoc (bijvoorbeeld door financiering van bepaalde inventaris of apparatuur). Om niet het risico te lopen dat instellingen voor hun continuïteit te veel afhankelijk worden van giften van de Sint Nicolai Broederschap, worden exploitaties van instellingen in het algemeen niet ondersteund. De hulp aan daklozen, zoals hiervoor vermeld, gebeurt thans door geldelijke ondersteuning van op dit gebied werkzame instellingen, vaak in samenwerking met de gemeente.

Om de genoemde doelstelling te kunnen uitvoeren en effectief te maken, beschikt de Broederschap – tezamen met haar zusterstichtingen Dullertsstichting en Stichting Het Burger en Nieuwe Weeshuis- over een eigen bureau waaraan onder meer een aantal sociaal adviseurs zijn verbonden die de hulpaanvragen door middel van huisbezoeken voorbereiden en begeleiden en, na toekenning van een aanvraag, zorgen voor de daadwerkelijke uitvoering van de hulp. Zij bieden ook een luisterend oor en helpen de aanvragers waar mogelijk door ze met een gericht advies door te verwijzen naar relevante instanties en regelingen. Het bureau bestaat uit een goed ge-equipeerde staf. Naast de rentmeester-directeur zijn er zes medewerkers in vaste dienst, gedeeltelijk in deeltijd. De behandeling van steunaanvragen vindt plaats binnen het bureau, dat is gevestigd aan de Jansbinnensingel 22 te Arnhem. Het bureau is vijf dagen per week geopend en garandeert, door de deskundigheid van de medewerkers op het gebied van sociale- zowel als financieel-administratieve zaken, een professionele behandeling van de aanvragen en de toekenningen.

De benodigde geldmiddelen worden verkregen uit het rendement op het in de loop der eeuwen opgebouwde vermogen. De Broederschap is een vermogensfonds en geen fondsenwervende instelling maar staat wel open voor schenkingen en ontvangt deze ook af en toe. De Stichting beoogt geen winst te maken en is door de belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling. Ingevolge artikel 20 van de statuten zal een batig saldo na liquidatie en vereffening zoveel mogelijk besteed moeten worden overeenkomstig het doel van de stichting.

Sinds 2012 beschikt de Stichting over een eigen website, en sinds 2021 over een webportal voor het digitaal indienen van aanvragen.

BESTUUR

Het bestuur van de Stichting bestaat uit tenminste zeven en ten hoogste negen personen, genaamd “broeders”. Zij dienen ingezetenen te zijn van het gebied van de voormalige Arrondissementsrechtbank Arnhem en bij voorkeur ingezetene van het werkgebied. De broeders zijn om beurten gedurende één jaar voorzitter, “huismeester” geheten. De broeders ontvangen geen bezoldiging of vacatiegeld.

De vergaderingen van de Broederschap vinden plaats in het stichtingshuis, Koningstraat 86 te Arnhem, op welke plaats de Broederschap al ruim vijf eeuwen is gevestigd.

Met de beide hierboven genoemde stichtingen is een strategische samenwerking aangegaan om de afzonderlijke, -maar parallelle- doelstellingen efficiënter en effectiever te kunnen realiseren. Met deze beide stichtingen wordt uiteraard regelmatig overleg gevoerd en worden zaken afgestemd, zoals ten aanzien van het gemeenschappelijk bureau en de verdeling van de kosten

daarvan en het uit te voeren sociaal beleid. De stichtingen trekken bij het doen van giften vaak samen op. Twee keer per jaar is er een voorzittersoverleg.

De leden van het bestuur handelen zonder last of ruggespraak. Het bestuur draagt er zorg voor dat bij de samenstelling van het bestuur voldoende relevante expertise aanwezig is en dat deze ook wordt ingezet.

Periodiek maken bestuursleden en de rentmeester-directeur intern melding van hun eventuele nevenfuncties. Het bestuur en/of een commissie waakt tegen elke vorm van belangenverstrengeling van leden van het bestuur, rentmeester-directeur en het (andere) personeel die de uitoefening van hun taak kunnen beïnvloeden.

Het lid van het bestuur, de rentmeester-directeur of een personeelslid dat belast is met de behandeling van een aanvraag meldt een (potentieel) tegenstrijdig belang aan de voorzitter van het bestuur en tevens -indien van toepassing- aan zijn collega-bestuursleden. Het lid verschaft alle relevante informatie. Onder tegenstrijdig- of eigen belang wordt tevens verstaan een zodanig belang van een bloed- of aanverwant in de rechte lijn of in de zijlijn tot de tweede graad. Het bestuur beslist of er sprake is van een tegenstrijdig belang.

Het bestuurslid dat een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de Sint Nicolai Broederschap, neemt niet deel aan de beraadslaging en besluitvorming. Hetzelfde geldt voor de rentmeester-directeur.

Het bestuur evalueert haar wijze van handelen en haar functioneren periodiek, doorgaans één keer per twee jaar.

Het bestuur onderschrijft in grote lijnen de FIN Gedragscode en neemt bij zijn werkwijze en besluitvorming deze code in acht.

WERKWIJZE

De in de bestuursvergadering te behandelen aanvragen en te nemen beslissingen worden voor wat betreft een aantal onderwerpen vóór besproken in enkele commissies die in jaarlijks wisselende samenstellingen uit bestuursleden bestaan, te weten:

- a. De sociale commissie. In deze commissie worden alle aanvragen door personen en instellingen behandeld. Aanvragen door personen kunnen daarbij tot een bedrag van € 7.000,-- door de commissie worden afgehandeld. Deze aanvragen worden achteraf door het bestuur gefiatteerd. Aanvragen door personen van een bedrag boven de € 7.000,- en aanvragen van nieuwe instellingen worden voorzien van een advies aan het bestuur ter besluitvorming voorgelegd. Voor vervolgaanvragen van instellingen geldt dat aanvragen tot een bedrag van € 7.000,-- door de sociale commissie kunnen worden afgehandeld. Aanvragen van instellingen met een urgent karakter en die voorzien zijn van een positief advies van de sociale commissie, kunnen per email aan de overige broeders ter goedkeuring worden voorgelegd en behoeven niet te wachten op de eerstvolgende vergadering van het bestuur. Alle aanvragen worden overigens op grond van de vigerende criteria (de Richtlijnen sociaal beleid) door het bureau onderzocht waarbij in ongeveer vier van de vijf gevallen de aanvragers, in zogenoemde huisbezoeken, persoonlijk worden bezocht. Het bureau geeft de commissie in alle gevallen een schriftelijk advies.

- b. De beleggingscommissie. Door deze commissie wordt in samenwerking met de rentmeester-directeur en bancaire adviseurs het belegd vermogen beheerd, het financieel beleid geformuleerd en adviezen ter zake aan het bestuur voorbereid. Het beleggingsbeleid is vastgelegd in een zogenaamd beleggingsstatuut dat periodiek -op de momenten die in het statuut vermeld staan- wordt geëvalueerd.
- c. De agrarische commissie. Deze commissie houdt zich in samenwerking met de rentmeester-directeur bezig met het beheer respectievelijk de aan- en verkoop van (agrarisch) onroerend goed en met pachtzaken en brengt daarover advies uit aan het bestuur.
Waar mogelijk zal bij het beheer van landbouwgrond gekeken worden naar aspecten die natuurlijk- c..q. duurzaam beheer bevorderen.
- d. Met ingang van het jaar 2022 is een historische commissie ingesteld die het oog houdt op archiefvorming en het verzamelen van historische gegevens aangaande de Broederschap ten behoeve van toekomstige geschiedschrijving.

Aan het bestuur worden door de penningmeester jaarlijks de begroting en de jaarrekening ter goedkeuring voorgelegd. Beide stukken worden vóórbesproken met (een delegatie van) de beleggingscommissie, de jaarrekening overigens na controle door een externe accountant. De penningmeester draagt samen met de penningmeesters van de andere stichtingen zorg voor het personeelsbeleid van het bureau.

De rentmeester-directeur en de drie commissies handelen binnen de hun gegeven bevoegdheden en bereiden dus voornamelijk besluiten voor. Het bestuur controleert de rentmeester-directeur en de commissies en neemt, voor zover deze besluitvorming niet gedelegeerd is, de uiteindelijke besluiten. Uitwerking van het beleid wordt geregeld in de “Besluiten van meer blijvende aard”.

INKOMSTEN

De inkomsten van de Broederschap bestaan hoofdzakelijk uit dividenden en rente uit vermogen (bestaande uit aandelen, obligaties, deposito's, sociale leningen u.g.) alsmede uit pachtinkomsten van agrarische grond.
In de afgelopen tien jaar bedroegen deze inkomsten gemiddeld ongeveer € 1.000.000,- per jaar.

BESTEDINGEN EN VERMOGENSDOELSTELLING

De bestedingen betreffen uitgaven in het kader van de statutaire doelstelling van de Broederschap (giften), een aandeel in de kosten van het bureau en uit bestuurskosten. De uitgaven en giften die worden gedaan in het kader van de doelstelling, worden verstrekt zonder dat een op sponsoring gelijkende tegenprestatie wordt verzocht. Er wordt naar gestreefd om de totale beheerkosten (waaronder de salariskosten van het bureau en de kosten van vermogensbeheer) maximaal 25% te laten bedragen van de totale baten. Het bestuur beseft daarbij dat huisbezoeken veel tijd vergen van de medewerkers en dus duur zijn. Deze huisbezoeken zijn in de visie van het bestuur daarom echter voor een belangrijk deel te duiden als immateriële hulpverlening in het kader van de doelstelling en daarom is het terugbrengen van deze lasten niet aan de orde. Voor wat betreft de bestuurskosten in engere zin (een

onderdeel van de totale beheerkosten) wordt gestreefd naar maximaal 1,5% van de totale bestedingen.

Het bestuur heeft in 2020 als “spendingrule” vastgesteld dat er jaarlijks 2,75% van het gemiddelde eigen vermogen van de dan afgelopen vier jaar kan worden besteed aan giften en uitvoeringskosten. Komende jaren zal voor elk jaar een zodanige berekening gemaakt worden en in 2027 zal deze vuistregel worden geëvalueerd. Zo wordt voorkomen dat er nodeloos kapitaal wordt opgepot.

Vanaf het jaar 2008 is er jaarlijks gemiddeld ongeveer € 932.500,- van het vermogen onttrokken behoeve van giften en uitvoeringskosten, dus ten behoeve van de uitvoering van de doelstelling.

Het vermogen is voor ongeveer 1/3^e deel in zakelijke waarden (aandelen) belegd en voor 2/3^e deel in grond, vastrentende waarden en contanten. Binnen de categorie effecten wordt op matig offensieve wijze belegd. Ter beperking van de risico's en met het oog op een optimale spreiding binnen de categorie aandelen wordt vooral belegd in trackers en beleggingsfondsen. Dit beleid kan dus inhouden dat uit de jaarlijkse baten een bedrag ten gunste van het vermogen wordt gereserveerd of dat er, als er een periode wat minder inkomsten zijn, één of enkele jaren op het vermogen wordt ingeteerd.

Voor zover in enig jaar meer middelen worden gegenereerd dan voor steunaanvragen nodig zullen zijn, wordt met inachtneming van bovenstaand uitgangspunt, actief gezocht naar nieuwe uitkeringsmogelijkheden zonder uiteraard in de plaats te treden van de overheid. Maar daar waar een terugtrekkende overheid mogelijkheden openlaat, zal zo nodig hulp worden geboden.

AANDACHTSPUNTEN 2022/2025

- De visie van het bestuur voor de komende jaren is dat we nog steeds te maken hebben met een verder afnemende overheidszorg in een economie, die inmiddels door de hoge inflatie in zwaar weer is beland. Het bestuur gaat er vanuit dat de aanvragen in de komende tijd zullen toenemen, waarna ze daarna -als de economie weer aantrekt- op een wat lager niveau stabiliseren. De aanvragen zullen onder meer vanwege de schuldenproblematiek van veel mensen vaak complex blijven. Het bestuur verwacht voorts een (verdere) toename van het langdurig armoederisico, met name onder huishoudens van niet-westerse afkomst.
- Uitgangspunt blijft dat zoveel middelen worden gegenereerd dat alle voor steun in aanmerking komende aanvragen kunnen worden gehonoreerd, zonder dat het vermogen in reële zin (dus inclusief inflatie) op de langere termijn wordt aangetast. Dat betekent dat een zodanig beleggingsbeleid en uitgavenbeleid wordt gevoerd dat ook in de toekomst aan de doelstellingen zal kunnen worden voldaan.
- In het uitkeringsbeleid wordt gericht gezocht naar projecten die op enigerlei wijze zijn gericht op de preventie en voorkoming van armoede en sociale uitsluiting en op verbetering van het welzijn van mensen uit het werkgebied van de Stichting die (naar de definities uit het document “Armoede en sociale uitsluiting 2021” van het CBS) op of onder de armoedegrens leven, op verhoging van zelfredzaamheid en op het stimuleren van participatie aan de samenleving en daarmee gepaard gaande gedragsveranderingen. Ook culturele ontwikkeling van personen uit deze doelgroep kan worden gesteund.

- Het tot 2022 gevoerde particuliere ouderenbeleid zal in uitvoeringsvorm (aanvragen van ouderen niet meer doorverwijzen naar bijzondere bijstand of leenbijstand en in beginsel geen tweedehands goederen toekennen) worden gehandhaafd, evenals de snelle afhandeling m.b.v. de volmacht tot € 2.000,- van de rentmeester en het gelijkelijk delen tussen Sint Nicolai Broederschap en de Dullertsstichting van de kosten van de gedane giften vanuit dit beleid. Echter, ouderenbeleid zal geen speerpunt meer hoeven te zijn gezien de -in algemene zin- langzamerhand verbeterde inkomenspositie van ouderen. Het ondersteunen van het langer door ouderen zelfstandig thuis kunnen blijven wonen, in brede zin, en de ondersteuning van projecten om het toenemende probleem van vereenzaming tegen te gaan, zal worden gecontinueerd. Het ouderenbeleid neemt nog steeds een bijzondere plaats in, mede door een jaren geleden ontvangen belangrijke schenking (van de stichting Nieuw Schoonoord) voor dit doel.
- Uit ervaringen van het bureau maar vooral ook uit het onderzoeksrapport dat de gemeente Arnhem heeft laten opstellen (Nibud, Minima-effectrapportage gemeente Arnhem 2019 d.d. 21 januari 2020, conclusie blz 29) blijkt dat op dit moment niet zozeer ouderen maar met name gezinnen (paren) met twee naar middelbare school gaande kinderen financieel het krapst zitten. Daar zal de komende jaren meer focus op worden gelegd.

Extra aandacht zal worden gegeven aan de vraag hoe- en in hoeverre de Sint Nicolai Broederschap burgers en de gemeente kan ondersteunen om de energie-rekening bij cliënten uit onze doelgroep –met name gezinnen met kinderen op de middelbare school- omlaag te krijgen, zodat die gezinnen meer financiële ruimte krijgen.

- Digitalisering van de documentenstroom met betrekking tot het proces van beoordelen, toekennen, administreren en archiveren van aanvragen blijft een belangrijk uitgangspunt. Het hoge aantal aanvragen van particulieren en de complexiteit van aanvragen van instellingen maakt digitalisering noodzakelijk, teneinde met dezelfde hoeveelheid personeel een grotere hoeveelheid aanvragen te kunnen verwerken. Er zal onderzocht worden waar er op de door het bureau gehanteerde (financiële) software pakketten nog een efficiency-vergroting behaald kan worden.
- De ontwikkelingen op het gebied van de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) en het effect daarvan op de werkwijze van de stichting zal nauwlettend blijven worden gevolgd.
- Voortdurende scholing van de staf in financiële zaken is eveneens noodzakelijk. De aanvragen van instellingen worden groter in omvang en gecompliceerder van inhoud. Omdat de Broederschap in beginsel geen financiële ondersteuning geeft aan instellingen, die de aangevraagde gelden uit eigen middelen kunnen financieren, wordt vaak een onderzoek naar de jaarrekening van de afgelopen jaren gedaan. Dit vereist kennis van- en inzicht in financiële verslaglegging. Daarnaast is het streven er op gericht om de administratieve medewerkers van het bureau een grote rol te laten blijven vervullen bij het voorbereiden van de jaarrekening, teneinde de kosten van de accountant en dus de beheerskosten te beperken.
- Er zal voortdurend worden gestreefd naar het beperken van de beheerlasten om de jaarlijkse vrijkomende middelen zoveel mogelijk aan de doelgroep te kunnen besteden. Alle uitgaven worden daarom regelmatig tegen het licht gehouden.

- Bij de toekenning van giften zal er steeds aandacht en ruimte zijn voor hulp aan statushouders die zich in het werkgebied willen vestigen of zich daar hebben gevestigd. Door de internationale ontwikkelingen kan deze groep de komende jaren toenemen.

JACOBA VAN VERSCHUERSTICHTING

In oktober 2011 heeft het toenmalige bestuur van de Jacoba van Verschuerstichting het bestuur over deze stichting uit continuïteitsoverweging overgedragen aan de broeders (bestuursleden) van de Stichting Sint Nicolai Broederschap. Sinds 4 oktober 2011 vormt de Jacoba van Verschuerstichting derhalve een personele unie met de Stichting Sint Nicolai Broederschap.

Doelstelling en werkwijze.

- De stichting heeft ten doel hulp te bevorderen aan personen die in sociaalpsychiatrisch opzicht of anderszins in hun sociaal-maatschappelijke mogelijkheden zijn beperkt en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.
- De stichting draagt (vanaf de oprichting, zoals blijkt uit de Statuten) een christelijke signatuur en bevordert in het bijzonder hulp in een alcoholvrije leef sfeer.
- De stichting heeft geen winstoogmerk en is werkzaam ten algemene nutte.

Het vermogen van de Stichting bestaat voornamelijk uit het pand “De Oude Doelen” aan de Doelenstraat 26-36 en de Ruitersstraat 10-13 te Arnhem. Dit pand wordt tegen een symbolisch bedrag beschikbaar gesteld aan Stichting Volkshuisvesting Arnhem die het op haar beurt ter beschikking heeft gesteld aan Regionale Instelling Beschermd Wonen (RIBW) en (sinds 2017) Stichting Droombankje (opvang dak- en thuislozen). Die beschikbaarstelling aan Stichting Volkshuisvesting is uitgewerkt in de notariële akte van 29 september 2004, waarin het pand voor onbepaalde tijd doch tenminste 25 jaar in huur heeft gegeven tegen een huurprijs van € 1,- per jaar. Bovendien is het beheer van het pand aan deze professionele partij overgedragen omdat de stichting zelf onvoldoende geëquipeerd was om een goed beheer te kunnen realiseren.

In art. 19 van de genoemde notariële akte is gewaarborgd dat Stichting Volkshuisvesting ten aanzien van de benutting en aanwending van “De Oude Doelen” de doelstellingen en de signatuur van de Stichting dient na te leven en te respecteren, zulks ter beoordeling van het bestuur.

Het bestuur kiest derhalve –rekening houdend met het bovenstaande- voor het langdurig beschikbaarstellen van het pand “De Oude Doelen”, dat ingezet kan worden ten bate van personen met sociaal-maatschappelijke beperkingen of met sociaalpsychiatrische problematiek.

Op ad hoc basis zal de stichting voorts financiële ondersteuning verlenen aan activiteiten en/of materiële zaken ten bate van de hiervoor genoemde doelgroep, met name –doch niet uitsluitend- wanneer deze verricht worden vanuit of betrekking hebben op de inrichting van het pand “De Oude Doelen”.

Algemeen en sociaal beleid.

Het bestuur vormt een personele unie met de Nicolai Broederschap. Het hiervoor genoemde bureau verricht zonedig werkzaamheden voor de Stichting.

Bij het beschikbaar stellen van financiële middelen zal het bestuur zoveel mogelijk aansluiten bij het sociaal beleid van de Nicolai Broederschap en dit beleid vervolgens toepassen op de uitvoering van de doelstelling van de stichting.

Financieel beleid.

In 2018 is voor de Jacoba van Verschuerstichting een beleggingsstatuut opgesteld. De daarin opgenomen strategische middelenverdeling luidt als volgt: direct vastgoed (pand de Doelen) 75%, zakelijke waarden (aandelen) 20% en vastrentende beleggingen 5%.

Tot besluit.

Het bestuur is zich bewust van de voorgeschiedenis van de stichting. De stichting wil dat er ten behoeve van de doelgroep ook in de toekomst voorzieningen in stand worden gehouden waar de hulp een christelijke signatuur blijft dragen en in een alcoholvrije sfeer gestalte kan krijgen. Op basis van deze uitgangspunten zal de stichting in haar keuzes zorgvuldig blijven omgaan met haar bezittingen, met name met het pand “De Oude Doelen”, en met haar doelstelling.

Dit beleidsplan 2022-2025 van de Stichting Sint Nicolai Broederschap (waarin tevens opgenomen het beleidsplan van de Jacoba van Verschuerstichting) is aldus vastgesteld in de bestuursvergadering van 15 november 2022.